

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben hához hordva:		Vidéken postai szállítással:	
Egész évre . . . . 12 frt	Fél évre 6	Egész évre . . . . 14 frt	Fél évre 7
Negyed évre 3	Egy órára 1	Negyed évre 3.50	Egy órára 1.90

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr. Bélyegdíj külön . . . 30 kr.
Minden következőnél . . . 1 kr. Névtörz. sor . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-ceanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A jezsuita-párt állást foglal.

Budapest, november 23.

(—i—) Amint tudjuk, a magyar klerusnak van hivatalos lapja, nem csak egy, s e szerint nem értjük a nemzeti párt hivatalos lapjának nagy igyekezetét, mikor a klerus hivatalos tagjaként is szerepelni akar. Fogadott, avagy fogadatlan prókator? Avagy arra is szer, hogy a magyar államhatalommal szemben a klerust ellenállásra buzdítsa, s az alatt a fogás alatt, hogy a magyar kormány kulturharcot provokál, a kulturharcra ő izgásson és lázítson? Mert, hogy a klerusnak vérszemet adni nem szükséges, azt csak föléri észszel az a párt is és ha a győri kir. ítélőtábla ítélete nem korrekt, hát bizonynyal van annak a plebánusnak ügyvéde, aki megfelebbezi és van legfőbb törvényszék, amelyik fölül-bírálja. Hát nem értjük a nemzeti párt hivatalos lapjának ezt a nagy buzgóságát másként, csak úgy, hogy mindig jezsuita lévén, jezsuita most is és míg egyik oldalra szabadelvűséget prédikál, a másik oldalon a sötétség szellemének szolgálatában a szabadelvűség ellen gyilkot ragad. Méltó tanítványa vezérének, s föl-hívjuk a nagy közönség figyelmét, most vigyázza meg A p p o n y i uraimékat, hogy ebben a kulturharcnak nevezett állam az állambani összeütközésnél hogy fognak viselkedni. Most lehet majd megítélni az ál-liberalizmust és az alakoskodó jezsuitizmus fogvicsorgatását.

Mert ha a nemzeti párt hivatalos lapjának oly nagy kedve van az állam polgárainak az állammal szemben pártját fogni, akadnak elegenden, a kik még fizetnek is érte. E sorok írója is kész adni egy pár forintot, ha egy famózus adó-ügyben, ahol a fináncz urak a paragrafusokat ugyancsak tetszésük szerint deklínálták és konjugálták, — pártját fogja. A sógoromnak is, a komámnak is, a szomszédomnak is van olyan pöre, melynél a paragrafusok helytelen alkalmazását vélik, hátha a nemzeti párt hivatalosa, mindezeket a nyilvánosságra akarja hozni, igen szívesen szolgálunk adatokkal. Mert azért, hogy plebánusok nem vagyunk, vagyunk olyan állampolgárok, mint akár-melyik plebánus és éppen úgy megkövetelhetjük a nyilvánosság oltalmát.

Mert ugyan miről van szó? Arról van szó, hogy a győri kir. tábla az elkeresztelési ügyben, a büntető törvénykönyv 480. §. hivatkozva, egy plebánust egy haví fogházra ítélte.

Semmi szavunk, ha ez ellen az ítélet ellen a klerus hivatalos lapja, tehát a nyilvánosság előtt prókátora is, a „Magyar Állam” fortyan föl, de mi köze hozzá a „Pesti Napló”-nak? mit akar, minek tolja itt föl magát védőül a „Pesti Napló”? — nem olyan polgára a „Pesti

Napló” szemében az államnak egy plebánus, mint akárki más? Es ha az állam törvényei ellen vétett, nem úgy elítélendő, mint akárki más? Es ha az ítélet helytelen? mióta van a „Pesti Napló”-nak ügyvéd-ügynöki irodája, hogy a törvényes fórumok kikerülésével, a felelőzéseket a sajtó terére vigye?

Ime a kulturharc gyászvitézéinek lobogóbontása, a kath. papság izgatása az állam ellen. Ezek tehát azok a jó urak, kik a „nemzeti politika” harcosai gyanánt tolták föl magukat, kiknek nem eléggé nemzeti és szabadelvű T i s z a, avagy S z a p á r y, avagy W e k e r l e, hanem ők azok, a kik a szabadelvűséget, az állam, a nemzet, az ország érdekét a kath. klerusnak akarják kiliferálni.

Ismertünk, szép maszk, eddig is, de a közönség előtt úgy tudtál lavirozni, hogy megkápráztattad a szemét. Jó lesz tehát, ha a közönség azt a szemet most felnyitja és saját maga lesz csalhatlan tanuja ezen jezsuita-párt viselt dolgainak.

Belföld.

Az országgyűlés berekesztése.

Az indemnítási törvényjavaslat tárgyalása a képviselőházban előreláthatólag pénteken fog véget érni. Részt fognak venni még a vitában a 48-as és a függetlenségi pártok részéről K o m j á t h y Béla, V a j a y István és K o v á c s József. Közvetlenül az indemnítási törvényjavaslat tárgyalásának befejezése után királyi leirattal be fog rekesztetni a jelen országgyűlés első ülészaka.

A kulturharc Magyarországon.

Vatikáni körökből jelentik, hogy V a s z a r y Kolos hercegprímás czimére körülményes instrukciókat küldtek el arra nézve, hogy a magyarországi katolikusok hogyan vigyék a harcra W e k e r l e k a d i n e t p r o g r a m m j á v a l s z e m b e n u g y a f ö r e n d i h á z b a n, m i n t az egész országban. A vatikánban az új miniszteriummal szemben a lehető legel-l e n s é g e s e b b h a n g u l a t u r a l k o d i k. Elnézéssel vagy engedelmeyekről tudni sem akarnak.

A békési mandátum.

K a a s Ivor bárónál tisztelgett a békési választók egy küldöttsége, mely neki a jelöltséget felajánlotta. Kaas Ivor báró a jelöltséget elfogadta s Békésre utazott, hogy programbeszédét elmondja. A nemzeti párt részéről többen kísérték le.

Törvényhatósági tagválasztások Aradon.

— Miniszteri rendelet. —

Említettük a minap, hogy még S z a p á r y Gyula gróf, a volt belügyminiszter aláírásával körendelet érkezett Arad város köztörvényhatóságához a törvényhatósági bizottsági tagok választását illetően.

A fontos rendeletet most alkalmunk van egész terjedelmében közzétenni: az alábbiakban:

A r a d szab. kir. város közönségének!

Az 1892. évi XXVI. törvényczikk által az 1886. évi XXI. t.-cz.-nek 24., 29., 32., 43., 48. §§-ai, melyek szerint a törvényhatósági bizottsági tagok száma a népszámlálás eredményéhez képest 10 évről 10 évre újból megállapítandó, a választó kerületek beosztása 10 évenként kiigazítandó, a választott bizottsági tagok 10 évi tartamra választandók, a bíráló és állandó választmány tagjai 5 évenként újból választandók és mindezen intézkedések „a legközelebbi általános népszámlálást követő évben”, vagyis 1892. évben életbe léptetendők, hatályon kívül helyezése mellett kimondatott, hogy a most felsorolt intézkedésekre nézve az 1870. évi XLII. t.-cz. 28., 38. és 44. §§-ban foglalt rendelkezés m a r a d t o v á b b i h a t á l y b a n.

Ezen törvény végrehajtása iránt annak 2. §-ában nyert felhatalmazása alapján követkeket rendelem:

I. A t ö r v é n y h a t ó s á g i b i z o t t s á g t a g j a i n a k s z á m á r a n é z v e a legutóbbi népszámlálást megelőző évben, azaz 1890-ben érvényben állott szervezési szabályrendeletben megállapított szám szolgál jövőben is alapul, vagyis a t ö r v é n y h a t ó s á g i b i z o t t s á g j ö v ő b e n i s a n n y i t a g b ó l f o g á l l a n i, amily számban a jelzett időben érvényben volt szervezési szabályrendeletben a bizottság tagjaira nézve megállapítva volt, és pedig egyenlő felerészben a legtöbb adót fizetők sorából kijelölt állampolgárokból, másik felerészben a választó közönség választottjaiból.

Ennélfogva:

a) azon városi törvényhatóságokban, melyekben a bizottsági tagok száma az 1886. XXI. t.-cz. alapján az 1891. évi népszámlálás eredménye szerint a folyó évben megállapított névjegyzékhez képest a régi létszámtól eltér, a folyó évben összeállított és kiigazított névjegyzék helyreigazítandó úgy, hogy a legtöbb adó fizető bizottsági tagok oly számban szerepeljenek, a mely az eddig érvényben volt régi létszámnak megfelel. A helyreigazításnak szorososan a már megállapított névjegyzék alapján kell történnie, úgy, hogy a rendes tagok közül az utolsó a többletnek megfelelő számban a póttagok közé sorozandók. Baja és Komárom törvényhatóságokban az új és régi létszám közt eltérés nem lévén, ezekben a legtöbb adófizető bizottsági tagok megállapított névjegyzéke helyreigazításának szüksége fenn nem marad.

A legtöbb adót fizető bizottsági tagok jövő 1893. évre ekként helyreigazított névjegyzéke az ide mellékelte A. /- mintá szerint két-két példányban december hó 31-ig hozzám felterjesztendő.

b) A választás alá eső, illetőleg választás utján betöltendő bizottsági tagok helyei akkor lesznek választás utján betöltendők, a m i k o r 6 é v r e n y e r t m a n

dátumuk az eddig érvényben volt és érvényben maradt törvény szerint lejár. A választott bizottsági tagok felerészének akkor megejtendő választásnál a tagok ugyanoly számban ugyancsak 6 évre lesznek megválasztandók, amely számban eddigelé választottak, s mely szárnak a fentebbi a) pont szerint helyreigazítandó legtöbb adófizetői névjegyzékben foglalt szám felével egyezni kell.

Ezen választásnak pedig nem az 1886. XXI. t.-cz.-nek megfelelően kiigazított, hanem az 1870. XLII. t.-cz. alapján megállapított és eddig is érvényben volt választási kerületi beosztás szerint kell történni.

c) A folyó évben tagsági képességüket veszített, elhunyt, vagy leköszönt választott bizottsági tagok helyei magától érthetőleg az 1886. XXI. t.-cz. 33. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelőleg minden törvényhatóságban még a folyó év folyamán a megválasztandó pótválasztások útján betöltendők, úgy mint az eddig évenként történt.

Ott, hol a választott bizottsági tagok felerészének mandátuma a folyó évben jár le: Arad, Kassa, Komárom, Marosvásárhely, Nagyvárád, Pancsova, Pozsony, Szathmárnémeti, Szabadka, Szeged, Temesvár, Zombor, kilépő bizottsági tagok helyére és pedig fentebbi b) pontban meghatározott régi számban a választás még a folyó évben ejtendő meg, és pedig akként, hogy ezen alkalommal a c) pontban említett időközben beállott üresedések együttesen és egyszerre töltsenek be.

A választás alapján ilyképpen betöltött tagsági állásokról készítendő, s az igazoló, vagy esetleg a bíráló választmány által kiigazított névjegyzék az eddigi módozat szerint a B) mintának megfelelően két példányban legkésőbb 1893. évi február 28-áig felterjesztendő.

II. Az ezentúl megejtendő minden választások, mint már fentebb a b) pontban érintetett, a régi állapot változatlan fenntartása mellett ugyanazon választókerületek szerint ejtendő k meg, melyek az 1890. évben érvényben állott szervezési szabályrendeletben lettek megállapítva.

III. Az 5 tagból álló állandó bíráló választmány tagjai jövőben is három évre választandók

és pedig a legközelebbi választás akkor ejtendő meg, amikor a jelenleg működő állandó bíráló választmány három évi mandátuma lejár.

IV. A már idézett 1892. évi XXVI. t.-cz. által az 1886. évi XXI. t.-cz. 24., 29., 32., 43. és 48. §§-ainak végrehajtása iránt 1891. évi 68098. szám és folyó évi 61374. szám alatt kiadott rendeleteim ezután hatályukat veszítvén, az ezen rendeletek alapján hozott minden közgyűlési határozatokat szabályzati intézkedéseket ezenel hatályon kívül helyezem, és az előbb érvényben volt szabályrendeleti intézkedéseket jelenem ki érvényben maradóknak.

Miről a város közönségét mihez alkalmazkodás végett értesitem.

Budapesten, 1892. évi nov. hó 19-én.

Gróf Szapáry Gyula s. k.

A rendelet folytán tehát marad minden a régiben. Négy választókerület összesen 36 városatyát küld a köztörvényhatósági bizottságba.

A törvényhatósági bizottsági tagok választásának határnapját megállapítandó, Fábrián László főispán a törvényhatósági bizottság közgyűlését — mint hirlik — holnap d. u. 4 órára fogja összehívni.

Tanügy.

Iskolaszéki ülés.

— November 25. —

Arad szab. kir. város községi iskolaszéke tegnap délután 4 órakor ülést tartott, melyen Salacz Gyula polgármester elnökle alatt Millig József iskolafelügyelő, Schusztér Illés dr., Bing Vilmos, Schöpkesz Ede, Abrai Lajos, Rossenberg Sándor dr., Múlek Lajos dr., Institoris Kálmán, Vizer Péter, Marshall Lajos dr., Hász Sándor, Nesnera Aladár, Pollák Gyula dr., Avarffy Ferencz iskolaszéki tagok és Boncs Aurel jegyző voltak jelen.

Elnök az ülést megnyitván, bejelenti, hogy a múlt havi ülést tárgy hiánya miatt nem hívta össze.

Millig József előterjesztésére 257 frt tandijhátralék behajtásával a városi adóügyi osztály megbízott, a f. évi tandijhátralékok beszédése pedig elrendeltetett.

Simon Karolinának, a felsőbb leányiskola igazgatójának 100 frt évi igazgatói díj utalványoztatott.

Tudomásul szolgált az iskolafelügyelő jelentése, mely szerint beiratott 5384 növendék. A jelentés kinyomatni és az iskolaszék tagjainak megküldetni fog.

Záray Ödön igazgató-tanító kérvényére a városi kert 86 frtnyi jövedelméből az elemi iskola természettani szertárának felszerelésére 120 frt utalványoztatott.

Iskolafelügyelő jelenti, hogy Verner László elemi iskolai tanítónak szabadságideje lejárt. Verner nyugdíjaztatása tárgyában hivatalból fog intézkedést tétetni.

Allandósítván a siketnéma iskola 500 frtnyi évi államsegélye, Roboz József 700 frt fizetés, 200 frt lakbér és 100 frt igazgatói díjjal a tanítótestületbe felvétellett.

Több tárgy hiányában elnök az ülést beakasztotta.

Időjárás.

Időjárás: reggel 7 órakor 770,5 mm. délután 2 órakor 69,5 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° — 0,4. délután 2 órakor C° + 0,9. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor DK. 1, délután 2 órakor DN. 1. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0.

Kohn szerencséje.

— Lutri eset. —

Kohn ur meghajtotta magát. Ez nagy önfeláldozás volt az ő potrohos természetétől; nem is teszi soha, de most meghajtotta magát, mikor a csilinderes ur kiváló és legújabb divatu udvariasággal bemutatta magát:

— En Kohn vagyok, a Kohn et comp cég ügynöke. Patkányvesztőben és légyapapírosban utazom.

— Az én szállodámban méltóztatik szállani talán?

— No persze, első előttem a névrokonom.

Kohn ur még egyszer meghajtotta magát, aztán intézkedett, hogy a 26-os szobát tegye híressé nagybecsű jelenlétével Kohn ur, az utazó. Be is költözött Kohn ur s miután összeszaladgálta a várost, örömragyogó arccal, mint a kijó üzleteket csinált, lefeküdt a 26-osba.

— Egy nyugodt lelkű utazóhoz illő nyugodtsággal aludt hajnalig, de akkor zörgés ébresztette fel. Valaki kiabál odakünn:

— Kohn ur!

A 26-os Kohn kinéz az ablakon:

— Mi az?

Egy fehér kötényes mészáros inas köszörült késsel állott odakünn.

— Kohn ur, vágjunk ma?

Kohn ur dühösen kiált ki:

— Bánom is én!

Ezzel visszafeküdt az ágyba és tovább akart aludni. De nem tudott. A mészáros inas-interview kiverte az álmot szeméből. Dühösen öltözött fel és elhagyta a szállodát. A kapusnak a markába nyomott egy hatost és azt mondta:

— Nyolcz órára visszajövök.

Reggel, a mint a vendéglős Kohn fölébredt, már előtte állt a mészáros inas:

TÁRCZA.

— November 25. —

Husár-történet.

— Irta: Adorján Ármán. —

A nyalka husárönkéntes meglegedetten pödörte meg vékony bajuszát. Előre nyújtott nyakkal nézett az előtte elhaladó leányka után és hamisan hunyorított a szemével. Miután nem volt mellette senki, a kinek legfelsőbb meglegedését kifejezhette volna, csak félhallan mormolta:

— Pompás gyerek.

A „pompás gyerek“ pedig, egy tizenhat éves kisasszony, őzike lépéseivel sietett tova, de rózsás fülecskéi egy betűt sem szalasztottak el a fess husárönkéntes megjegyzéséből. Édes öröm fogta el kis szívét. Büszkének érezte magát, hogy tetszést aratott. És habár a „gyerek“ szó bántotta is kissé önértését, azaz nagyleányos voltát; még sem állhatta meg, hogy tiz lépérről vissza ne forduljon.

Visszanézett, de hirtelen előre kapta ismét szöke fejecskejét. Megbánta, hogy elárulta magát? No, ezért is. De miért huzta föl ugy a fitus orrocskát? Bosszankodott. Igen, a „pompás gyerek“ bosszankodott. Vékony redőcske jelent meg tiszta, fehér homlokán és kezében görcsösen szoritotta a napernyő elefántcsontnyelét.

Nem megy utána. Ez bántotta. Visszané-

zett még egyszer, hogy jólássa. A husárönkéntes ott állott most is a sarkon; a szeme majd belevész a nézésbe, de nem mozdul.

Köböl van az az ember, vagy odanőtt? Miért áll ott?

De ni, már nem áll. Sőt ugyancsak friss léptekkel indul — az ellenkező irányba. Ez már sok! A gyöngytárcza kihull a kis kézről.

Es nincs, a ki fölvegye. Neki magának kell lehajolnia érte.

Oh, be jámborok ezek a husárönkéntesek...

De lám, a jó katona nem téveszti el az irányt. Szembe jön. A leányka arcza ismét tűzben ég. Lázás öröm tölti el. Hát mégis! Egy pillanat alatt átfut szíven valami zsongító melegség, melyről maga sem tudja, hogy mi, de a mely — érzi — kimondhatatlanul boldoggá tette. Hiuság csupán, vagy föllobbant szerelem? ... Hol a bölcs, a ki megfejtse a női szív örök rejtélyét? A leánykedély fogékony talajában egy pár ragyogó szem, egy csinosan kipödört bajusz, egy dőlő katonaalak is képesek hirtelen benyomást előidézni.

Szembejöttek. Mosolyogtak egymásra. A husárönkéntes ajkain az első győzelem örömejtelve nevetett. A leányka szintén örvendett diadalának. Es visszanéztek még egyszer, kétszer, háromszor, tizszer... Aztán a leányka befordult egy utcába, az önkéntes pedig tütyörészve ment a kaszárnyába.

Hogy a „pompás gyerek“ másnap ismét künn sétált az utcán: mondani sem kell. Kazár fürtöcskék övezték homlokát. Dallamos járásában, üde mosolyában, szeméinek röpke világaiban volt valami, a mi elárulta, hogy ma a kisasszony több gondot fordított külsejére is. Hódítani akart. A tegnapi sikert, úgy látszik, keveselte.

Már tiz percze, hogy eljött hazulról bevásárlás ürügye alatt és még sehol senki. Milyen ügyetlen az a husár! Tegnapi is csak egy tiz lépésnyire csörtetett, most nem is mutatkozik. De mégis, ott jön. Mosolyog és milyen furcsán.

A kis leányt zavarba hozza az a mosoly. Mint akarhat a husárönkéntes? Es nem hagy föl avval a mosolylyal.

Hopp! a kisasszony megint elejtette a tárczáját. De most már van a ki fölvegye. Az önkéntes. Hatalmas sarkantyú-zörejjel adja át. Es fölhasználja az alkalmat. Bemutatkozik. A leányka is megmondja nevét.

Ezer piros sipka! Hisz ez a kapitány leánya! Azért olyan katonás!

No, husár szedd össze magad!

Eleinte nem szólak egy szót sem. A husár ur kevés beszédű, a leányka pedig azt várja, hogy az ifju kezdje. Az azonban csak néz, néz; szomszédnöje hamvas, friss arcját, csillogó szemét nézi és alig tud betelni a csodálásukkal. Csak mikor a leány megszólal, rezzen föl elmerüléséből:

— Szeret katona lenni?

— Szolgálatjára, levágtuk a birkát.
— Micsoda birkát?
— Hát kérdeztem, azt tetszett mondani, hogy: mit bánom én, hát mi levágtuk.
Kohn ur nagyot bámult s mikor nyitjára jött a dolognak, rohant a 26-os ajtaja elé, hogy Kohn urnak megmagyarázza, mikép csak tessék megfizetni azt a birkát, mert ő neki eszébe sem volt ma vágatni. — Mennyi kár, mennyi kár!

Kohn urat várhatta Kohn ur, az már Isten tudja, mely városba zónázott el. Kohn ur felszaladt a rendőrséghez és beperelte Kohn urat.

Eltelt egy hét, míg végre tudatta vele a rendőrség, hogy meg van a szőkevény. — Kohn ur mosolygott:

— Csak tessék elereszteni, hadd fusson, nincs ellene semmi panaszom. Tetszik tudni a 26-os szobában aludt, levágtatt egy birkát s a kapusnak 10 krajczárt adott. En meg tettem a 26, 1, 10 számokat a lutrira, nyertem 600 frtot az ő bőrén. Elég ez nekem, hadd fusson a szegény Kohn.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 25. —

Száraz.
Hideg.

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhoz hordva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr., vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának küldendők, ugyszinté ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványosokat egy héttig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság“.

H I R E K.

November 25. Péntek. Róm. kath. naptár: Katalin. — Protestáns naptár: Katalin. — Görög-keleti naptár (november 13.): Arany sz. János. — A nap két 7 óra 22 perczkor, nyugszik 4 óra 13 perczkor.

Iskolai könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola földszint.

November 26. A kádár-segédék szakegyletének alapítási ünnepélye Nagy Lajos nagytermében.

November 27. A kárpitos asztaltársaság Katalin-bálya Nagy Lajosnál.

November 27. Az aradi kaszinó-egylet közgyűlése délelőtt 10 órakor.

December 1. Az aradi színházra hirdetett pályázatok benyújtásának határidője.

December 3. Aradmegye rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

December 4. A polgári leányiskola Rotter-estélye a Krispin-teremben.

December 8. Ar ad i ipar és népbank közgyűlése új részvények kibocsátása tárgyában.

December 10. Felolvasó- és táncestély a szabadságharczi ereklyemúzeum javára.

December 12. Dohánybevételek Aradon február 16-ig.

December 18. A kereskedelmi és iparkamara beltagjainak választása a városházán.

December 29. A Barabás-Baráth sajtóper tárgyalása.

— **A hivatalos lapból.** Ő császári és apostoli királyi Felsege, a cs. és kir. közös belügyminiszter l. a. előterjesztése alapján, f. évi november hó 13-án kelt legf. elhatározásával: **G a s s i** Ferencz magyar állampolgárnak a perui köztársaság részéről Budapest székhellyel neki adományozott alconsulati tisztség elfogadását jóváhagyni és erre vonatkozó kinevezési okmányához a legmagasb exequaturt legk. megadni méltóztatott.

— **Antolik Károly** aradi kir. főgymnásiumi tanárt a vallás- és közoktatásügyi miniszter ideiglenes igazgatói minőségben Pozsonyba helyezte át. Az áthelyezés mély sajnálatot kelt városzerte, mert Antolik népszerű, rokonszenves ember Arad összes társadalmi köreiből s mint tudós, szakavatott fizikus, előkelő nevet vívott ki magának a hazai tudományos világban is. Áthelyezését különösen a **Kölcsey Egylet** sajnálja, melynek alelnöke, majd később buzgó választmányi tagja volt s annak nem egy előadestélyén szórakoztatta tanulságos, vonzó felolvasásaival s érdekes mutatóival a hallgató közönséget. Tanártársai jó kollégát és barátot, tanítványai népszerű, kedvelt professort vesztenek benne, kinek óriási érdeme van a gymnázium természettani szertárának berendezése körül, mely ma az országban az első közt foglal helyet. Tudományos műveivel s feltedezéseivel több pályadíjat nyert a tőlünk távozó, rokonszenves tanár. Áthelyezését a hivatalos lap tegnapi száma a következőben adja tudtul: A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter: **Antolik Károly** aradi kir. főgymnásiumi rendes tanárt ugyancsak rendes tanári minőségben a pozsonyi állami főreáliskolához áthelyezte, és ugyanott az igazgatói teendőket ideiglenes ellátásával is megbízta.

— **Dessewffy Sándor** csanádi püspök december hóban a fővárosban fog tartózkodni, január hóban pedig Lembergbe szándékozik utazni, dr. **Várady Árpád** püspöki titkár kíséretében, hogy ott végezze Windisch-Grätz herczeg leányának esketését.

— **A népkonyha Aradon.** A népkonyha kérdése ismét egy nagy lépéssel haladt előre. **Institúris Kálmán**, városunk derék fő-

jegyzője, ki igaz lelkesedéssel van rajta, hogy e valóban szükséges intézmény létesüljön, tegnap délelőtt tárgyalta a népkonyha ügyében a szegények-háza ételadójának vállalkozójával. A főjegyző két alternatívát állított a vállalkozó elé, az egyik az: hajlandó-e ugyanazon árért adni a népkonyhában az ételt, n. m. levest, és főzeléket hussal, mint a szegények házában, vagy pedig egy külön megállapított díjért kiszolgáltatni tisztán csak főzeléket? A főjegyző biztosította a vállalkozót, hogy a dolog sem váratlanul nem fogja érni, sem pedig veszíteni nem fog vele, annyival is inkább, miután felhívást fog intézni a nagykereskedőkhöz, hogy esetleg főzelékkel, liszttel járuljanak hozzá a népkonyha fenntartásához, s e cikkek a vállalkozónak különként pár krajczárral olcsóbban számíttatnak, mint a piaci árak. Így tehát a hosszú időn át vajdó népkonyha-ügy a megvalósulás stádiuma felé közeledik. A főjegyző ezenkívül még egy leveles-ostó intézést is óhajtaná létesíteni különállóan az előbbtől, hol reggel és este olcsó kömény-magos levest kapnának a kijelölt szegények. A vállalkozó halasztást kért, míg végleges ajánlatát megteheti. Különben sem oly sürgős ez idő szerint a népkonyha felállítása, mert hála istennek, nálunk a járvány megszűnt s így a népkonyha égető szükségessége sem forog fenn. Mint halljuk, a népkonyha megnyitását januárra tervezik.

— **Megnyugtató a szomszédokhoz.** **Szathmáry Gyula**, Aradmegye alispánja átiratot intézett a szomszédos megyékhez és városokhoz, melyben megnyugtatót vett tudtul adja, hogy az Ötvenes pusztán fellépett gyanus koleraesetet az országos bakteriológiai-intézet nem találta ázsiai koleraának. A véleményt maga **Pertik** tanár mondja.

— **Uj tanár az aradi kir. főgymnásiumban.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, **Papp György** belényesi gör. kath. főgymnásiumi rendes tanárt, az aradi kir. főgymnásiumhoz rendes tanárrá nevezte ki, és ugyanott a román nyelv rendkívüli tanításával is megbízta.

— **A közegészségügyi bizottság ülése.** Arad város közegészségügyi bizottsága ma, pénteken délután 5 órakor a város háza emeleti kistermében ülést tart, melyre a bizottság tagjainak figyelmét e helyen is felhívjuk.

— **Az új kormány üdvözlése.** A makói szabadelvű kör választmánya hétfőn, midőn a kabinet a törvényhozás két háza előtt magát bemutatta — a következő táviratban üdvözölte az új kormányt: „Nagyméltóságú **Wekerle Sándor** elnök és pénzügyminiszter urnak Budapesten. A m. kir. kormánynak székfog-

— Igen, — kap a szőn az önkéntes, a ki örül, hogy már mondhat valamit.

— Ugy-e, szép a katona-élet.

— Nagyon szép — felel — az ifju s csak ugy titkon gondolja:

— Csak az édes apád ne volna olyan kemény gyerek.

A leány pedig, mintha a lelkébe látta, így szól:

— Ugy-e, apa szigorú?

— Dehogy, — siet közbevágni a huszár és szinte beleszéd, mint a kit tettenérnek. — Nem, igen derék ember.

— Jó, jó, — oseveg a kicsike, — tudom én. Mamával mindig mondjuk: minek bánik olyan szigorúan a katonákkal? De ő azt feleli: az a katonaélethez tartozik.

— De a ki kikerül a keze alól, — folytatja, mikor látja, hogy az önkéntes ismét hallgat, — abból embert is farag. Vigyázzon jól. Az ügyes embert szereti és különösen a rendet, pontosságot nagyon megkívánja.

— Igen, igen derék ember — tördeli az önkéntes s azon gondolkozik, vajjon nem volna-e okosabb másról beszélni.

Épen elő is akarja hozni a bálokat, a szédítő keringőket és végnélkül való csárdásokat, de fülébe csendül az édes hang:

— Itthon vagyunk.

A kapuból épen akkor lépett ki a kapitány, a ki mosolyogva üdvözölte leányát. Az-

tán meglehetősen szárazon fogadta az önkéntes bucsuját és leányával visszament a háza.

Az önkéntes nem tudta hamarjában: örüljön-e ennek az ismeretségnek, vagy nem? A kapitány szigorú ember, a kivel jó volna békésen élni. Lehet, hogy az isten hozta elébe ezt a kis lányt, a ki igazán szép és elragadóan kedves. Azt hiszi, hogy az ismeretség csak hasznára fog válni.

Egy hét mult el. Az önkéntesnek ugy tűnt föl, mintha a kapitány más volna iránta, mint azelőtt. Foglalkozott vele, intette, figyelmeztette a pontosságra. A fiatal pedig, mikor csak lehetett, udvarolt a kapitány-kisszonynak, sőt vizitet is tett náluk.

Meg volt elégedve magával és hódításával. A mama barátságos, a lány elragadó volt, bár a kapitány még hidegen, szigorúan tartotta magát. De remélte a legjobbat és bizalommal tekintett a tisztvi vizsga elé.

A kertésznek állandó vevője lön. A legszébb virágokat minden nap a kapitány leánya kapta. S a leányka még bájosabban mosolygott; kézszeritása villamos melegséget öntött az ifjuba, a kit boldogsága az egekig emelt.

A virágok és csokrok után nagyobb dolgra határozta el magát.

És egy csendes őszi éjszaka ábrándkeltő homályában, harmónikus nyugalomban fölhangzott a drága hölgy ablaka alatt az édes dalok árja. Egő, frissen fakadó szerelem szállott

be a zene szárnyain az álmából fölébredt leánykához; szivecskéjét kéjes gyönyör lepte meg. Lelkét betöltötték a varázs-hatalmu dalok, melyekből örök ifju szerelem, édes boldogság, rejtett vágy és odaadó melegség áradt szét.

S a leányka boldognak érezte magát, mikor a zene elhangzása után sarkantyú-zörgést is hallott az utcáról. Kis kezét szívére szoritotta, hogy ne dobogjon olyan hangosan, ne hogy a szomszéd szobában már is hangosan köhintő papa is meghallja; szeméit behunyta, de lelkében szines, aranyos képeivel állott előtte a jövő, a háttérben egy pörge bajuszu, fess huszárral...

Az önkéntes hasonló izgalomban várta a reggelt. Vajjon mit szól a kicsike? Megkapja-e tőle a már sokszor, sugva kért csókot, melynek tüze, olthatlan vágy alakjában ott égett szomjas, epedő ajkain? Felel-e a szerelmi dal kérdő szavára? Megnyílik-e szivecskéje és kipattan-e a sejtett, várt, a remélt édes titok?

Nem is megy el hazulról délelőtt. Sejtése van, hogy reménye valósul. Vár. Minden ajtónyílásnál vár valamit. Titkos üzenetet, jeladást, egy virágot, egy sort.

Es ime, nyílik az ajtó. Ah, a kapitányéktől jönnek. Izgatottan veszi át az irást. Hadd szorítsa szívéhez, hadd csókolja ajkaival.

Kibontja és olvassa:

Az éjjeli kimaradásért hét napi kaszárnya-áristomot kapott.

lalása alkalmából hazafias és liberalis működéséhez szerencsét, kitartást és sikert kíván a makói szabadelvű kör nevében és megbízásából Szentes Vidor körelnök.

— **Ekvítáció.** A 7-ik hadtest tiszt lovasgló tanfolyama, mely tudvalevőleg Aradon szokott megtartatni, ez évben a jövő hó 1-én veszi kezdetét. Mint halljak, az ekvítáció az idén igen népes lesz.

— **Kincstári birtokok telepítése.** A kincstári birtokok egy részének telepítés útján való eladását az értékesítés egyik legcélszerűbb módjának tekintvén a kormány, nagybárá már ki is jelöltette a kincstári birtokok telepítésére alkalmas területeit s foganatba vétette a telepítések megindítására szükséges mérnöki s egyéb előmunkálatokat. A kincstárnak már csak kevés telepítésre alkalmas birtoka lévén, a földmívelési miniszter, tekintettel a telepítés országos érdekére, tanulmány tárgyává tette a telepítési ügynek egyéb módon és más eszközökkel leendő előmozdítását is. A telepítések a kijelölt kincstári birtoktereken az e célból a miniszter rendelkezésére bocsátott hitelösszeg felhasználásával fokozatosan s lehetőleg rövid idő alatt létesíttetni fognak.

— **Országos ügyvédi értekezlet.** Deczember 4-én országos ügyvédi értekezlet lesz Budapesten Hódos dr. elnöke alatt az ügyvédi rendtartás szabályozása tárgyában. Aradról Múlek Lajos dr. az értekezlet jegyzője is fel fog utazni.

— **Athelyezés.** Édes Elemér, borosbesi közigazgatási gyakornok f. évi deczember hó 1-étől, az aradi járási főszolgabírórsághoz lett hasonló minőségben athelyezve.

— **Kavics-átvétel.** Az arad-zámi állami segélylyel fenntartott uton, a kiszállított kavicsok átvétele folyó hó 28. és 29-én fog megtörténni. Ez alkalmára valószínűleg a királyi felügyelő is le fog utazni, hogy a jelzett utat, s a kavicsolást megtekintse.

— **A félelem halottja.** Cséh Józsefet arra rendelte a fátum, hogy Antal János három szamarát őrizze. A szamarőrző azonban jobban szerette el-el nézni azokat az egészségtől duzzadó piros-pozsgás menyecskéket, a kik a pataokban pacskolták a tisztátalan fehérneműket. Ez volt aztán az oka, hogy a három okatlan állat bement a tilosba, mi a három szamarának szabadságvesztését vonta maga után az urasági csész rendületlen erélye folytán. Cséh Józsefnek rettegés ült a lelkére. Mi lesz veie, ha kiszamaritanitva beállit gazdájához. Az menten felnégyeli. Elhatározta, hogy elemészi magát. Es elbujdosott. Egy hete oda van. Az élesdi csendőrségnél titkos feljelentés érkezett, hogy az eltűntet saját gazdájá gyilkolta meg. Ez azonban valószínűlennék látszik, mert nagyon sokan a szamarőrzőnek tulajdon szájából hallották, hogy megöli magát. Bizonyosan meg is tette.

— **Leforrázott sikkasztó.** Treffer Márton országosan körözött egyen 180 frt elsikkasztása után megszökött Szolnokról és Mező-Berényben tartózkodott néhány napig, hol az egyik kávéházban baleset érte, véletlenségből leforrázta a kávéleány. Treffer égési sebeivel nem mert M.-Berényben maradni, félt, hogy nyomára jönnék, hanem felült a vonatra, s elutazott Aradra, elszenvedte a borzasztó fájdalmat, csak hogy a letartóztatástól megmenekedhessék. Utazás alatt türehtetlen fájdalommal kínozták az égési sebek, nem volt maradása a kupében, elbujt a waggon egyik félreeső helyére, mert az utasok kolerabetegnek tartották. Aradon az érkező utasokat vizsgáló orvosok a kupé sarkában összezsugorodva találták az intelligens külsejű férfit, ki tiltakozott az orvosi vizsgálat ellen, s csak hosszszas hallgatás után vallotta meg, hogy Treffer Mártonnak hívják, s így a randórség letartóztatta, mert ily nevű egyen letartóztatására sürgőnyi értesítést nyert.

— **Mi köze hozzá?** A vonat megérkezik az állomásra. Egy fiatal ember elkiáltja magát:

— Kohn!

Erre egy izraelita polgártárs kidugja fejét a kupé ablakán. Abban a perczen egy iszonyu arcziütést érez. Zajt csap, kiugrik a kupéből és a rendőrtiszt elé vonszolja a fiatalembert.

— Kérem, ez a fiatalember azt kiáltotta: „Kohn“. En kidugtam a fejemet a kiáltásra, erre aztán arczul ütött.

— Helyesen, mondja a rendőrtiszt, — azaz,

önnek joga van megbüntetését kérni. Vegyük fel a jegyzőkönyvet Panaszos, mi a neve?

— Nevem Pick...

— Hát akkor mi köze volt önnek odatartani a képét olyan pofonnak, mely „Kohn“-nak volt szánva? Kérelmével elutasítatik.

— **Vörös kardpárbajt** vívott vasárnap Debreczenben egy bírósági tisztviselő és egy 39. gyalogezredbeli főhadnagy. A küzdelem a Dobos-pavillonban volt a nagyerdőn, ahol a felek dühösen csaptak össze. A főhadnagy egy fejbágást mért ellenfele fejére, melyet az elfogott és egy horizontális quarttal csapott vissza. A kardpenge olyan vízszintesen esett, hogy az éles rész behatolt a bordák közé éppen a szív irányában és a szívet is megsebeítette. Sebe életveszélyes.

— **Megtámadott rendőr.** Szinés Gyurka hordár tegnap délután a „Korona“-kávéházban egy talált pénztárczát kínált eladásra, de még mielőtt tudhatott volna rajta, az ott időző Gajda Gábor lovasrendőrormester a tárczát elkobozta. Gyurka távozott s nem sokára az életépárjával tért vissza s követelte Gajdától a tárczát. A feldühödt némbor bele is kapaszkodott Gajda kabátjába, s azt összetépte. Gyurka az élettársával együtt a kapitány elé került.

— **Pályázatok.** A pécsi ítélőtábla kerületében joggyakornoki áll. 15 nap alatt. A vasvármegyei államépítészeti hivatal kerületében szombathelyi utmesteri áll. 6 hét alatt. A zágrábi adóhivatalnál II. oszt. adóiszti áll. decz. 15. A pessonyi ítélőtábla kerületében joggyakornoki áll. 15 nap alatt. A tapolcai járásbírósnál albirói áll. 2 hét alatt. A magyar-óvári járásbírósnál irnoki áll. 4 hét alatt. A h-gyarmati adóhivatalnál IV. oszt. adóiszti áll. 14 nap alatt. A szeghalmi járásbírósnál végrehajtói áll. 2 hét alatt. A hosszuzsói járásbírósnál irnoki áll. 4 hét alatt. A szabadkai törvényszéknél jegyzői áll. 2 hét alatt.

— **Ritka nagy termés.** Az iméut befejezett répatakarulás alkalmával, daczára hogy sok volt a panasz a nyár igen kedvezőtlen, aszályos időjárása miatt, mely a répatéjűdést megakasztotta, mégis sokféle olyan rengsteg répatermések mutatattak fel, a melyek már csoda számba is mehetnek. Így az obendorfi fajból Pámer osli pastamesternél 688 métermázsa, Nagy István szentmiklósi tisztartónál 697 métermázsa termett katasztrális holdankint, olajbogyóalakú répa Klein Ignác ongai bérgazdaságában 726 métermázsa. Stégh Henriknél Ó-Kéren 862 métermázsa 52 kiló takarult kasztrális holdankint. Mamuth répa pedig többek közt Wesselényi báró zsbói uradalmaiban 790 métermázsa. Betegh Gergelynél pedig Soósmezőn 1248. mm. termett katasztrális holdon! A mostoha nyár után ezek mindenesetre phänomenális hozamok, az okok pedig ott rejlenek, hogy a kedvezőtlen időjárást ellensúlyozta egyrészt a jó kezelés, de főleg az igen jeles répamag, mely az elmondott esetekben is Mauthner Odön budapesti magkereskedőtől került. A talajok, hol e rengsteg termések takarultak, többnyire homokos, agyag szerkezetűek. Soósmezőn, ho egy holdon majdnem 1300 métermázsa termett, a talaj agyagos volt, kevés szamosi iszappal.

Hymen.

Maurer Mihály, az újtelepi iskola tanítója, tegnap esküdött örök hűséget Uj-Aradon Winter Mariska kiasszonynak.

Gyászrovat.

Németi Damaszkin János, Temesmegye 1861-ki főispánja, mint részvétellel értesülünk, hosszas szenvedés után meghalt.

A boldogult közpályája rendkívül érdekes és változatos. Mint ifju, a magyar testőrséghez lépett be, majd a hadsereghez állott, hol csakhamar huszárkapitány lett. Az ötvenes évek elején megvált a katonai pályától s visszavonult torontálmegyei hujduczai birtokára, melynek gazdag jövedelme fényes módot biztosított neki. 1860-ban Temesmegye főispánjává neveztetett ki s 1861. január 28-án tette le a hivatalos esküt az 1848-ik évben leküldött eskümintá szerinti. Állásáról egy összeférhetlenségi esett miatt csakhamar lemondott s visszavonult ismét birtokára. 1867-ben a párdányi kerület megválasztotta országgyűlési képviselőjének s e kerületet egy cikluson

át képviselte. 76 éves korában hunyt el, mindenkitől becsülve és tisztelve. Temetése ma, pénteken délelőtt 9 órakor lesz. Elhunytát leányán, Damaszkin férj. Dadányi Margiton kívül unokái: Damaszkin Arzén és István, ittebei Kiss Miklós és Elemér, rudnai Nikolics Iván és zsidovini Fogarassy Vazul Krassószerény megyebeli főszolgabíró gyászolják. Nyugodjék csendesesen!

Mulatságok.

— **Irodalmi estély.** Városszerte megindult a készülődés és kapacitálás a szabadságharczi ereklye-muzeum javára deczember hó 10-én a „Fehér kereszt“ nagytermében rendezendő, tánczezal egybekötött irodalmi és zenei matinee sikere érdekében. A rendező bizottság élén Bodányi Ödönnel egész nap sűrőforog, vizitel és kapacitál sok-sok leányos papát s kap jutalmul nem egy édes mosolyt, meleg tekintetet, a miért sikerült megértetnie egynemelyik csökönnyös papával, hogy az estély tulajdonképen nem vág mélyen a zsebébe, mert hiszen nem fényes bál lesz az, melyen csak az fog tánczolni, a kinek minél pazarabb a tolettje, hanem egy szerény, élvezetes éj lesz, a melynek az egyszerűség és kedélyesség a signaturája. Az estélyen szereplő műkedvelők is nagyban buzgólkodnak azon, hogy minél nagyobb sikert produkáljanak s hogy viszonzásul a kifejtett buzgalomért és nyujtandó élvezetért, minél több tapsot érdemejenek ki. No ebben sem lesz hiány, mert a közreműködők már mindnyájan előnyösen ismert alakjai Arad irodalmi és zenei életének. Mit is mondjunk a tánczról? Nem lehet róla bőven nyilatkoznunk, mert titoktartást ígértünk, de mégis — számítva a helygek titoktartására — annyit megsugunk, hogy az estélyen egész gárda tizenhárompróbás tánczos fog szakadatlanul tánczolni.

— **Tánczestély a várban.** Tegnap éjjelzajlott le háziezredünk tiszt kaszinójának első tánczestélye a várban. Élénk animóval indult meg a táncz s tartott lankadalan hévvel a késő éji órákig. A jelenvolt hölgykoszoru névsorát a következőkben adjuk:

Leányok: Fábrián Ella, Vásárhelyi Janka, Vásárhelyi Margit, Salacz Erzsike, Bacsilla növ., Kreitsi Miczi, Hegewald nővérek, stb.

Asszonyok: Fábrián Lászlóné, Kallivodáné, Csikós Alajosné, Vásárhelyi Béláné, Koller alezredesné, Szedlacsékné, Bacsilláné, Metzger báróné, Hegewaldné, Tempisné stb.

Az estélyen jelenvolt polgári és katonai notabilitások névsora a következő: Fábrián László, Kallivoda vezérőrnagy, Salacz Gyula, Csikós Alajos, Vásárhelyi Béla, Koller László, Kreitsi alezredes, Bunyevác alezredes, Karer őrnagy, Dalnok Nagy Lajos, Veszits őrnagy, Vavrecska őrnagy stb.

Színház.

A színház műsora:

November 25. (Péntek) Pajkos diákok, operette; Leányesels a Bolondok estélye (előszór.)
November 26. (Szombat) Leányesels, Bolondok estélye. Paraszibecsület.
November 27. (Vasárnap) Délután Náni, népsziamű; este Ripp van Winkle, operette.

Nagymama.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása. —

Budapest. november 24.

Párhuzamban az Aradon e hó 21-én előadott „Nagymamám“-val, Csiky és zseniális vigjátékával, röviden akarok megemlékezni ugyane darab előadásáról, melyet a „Színészeti gyakorló iskola“ növendékei mutattak be intézeti nagy dísztermükben nagyszamu intelligens publikum előtt.

Nem szorítokozom sem a szereplők részletes méltatására, sem nem akarom azok tehetségét bírálat tárgyává tenni, de nem hagyhatom figyelmen kívül azt a példát, rendet és fegyelmet, mely az

intézetben meghonosult. Kitűnik a növendékek közül egy még kiforratlan, de szép reményű tehetség, G a z s i Mariska, ki Mártha szerepében adta ismert bizonyítékát rendkívüli tehetségének. A vig, pajzán leánya, az első felvonás végjelentében oly elragadó szépen játszott, hogy a publikum perczekig tartó, s folyton megújuló tapsokkal adott kifejezést tetszésének.

A többi növendékekénél, ha nem is tapasztalható a tehetség, de konstatálni lehet igyekvésüket.

A jeles intézet F ü l ö p Sándor ismert hírlapíró vezetése alatt áll, s a növendékek ambícióját akarja növelni azzal, hogy hetenkint nyilvános előadásokat tart. Azt hisszük, hogy az intézet 2 évi fennállásához elég ajánlat, ha megjegyzzük, hogy ugyanezen intézetből került ki többek között K e s z t h e l y i Ilona, a kolozsvári nemzeti színháznál szerződötten volt primadonna is. **B. Virágh Géza.**

— **Egy katona története.** Egész szezonna elegendő könyvet hullattak tegnap a hölgyek Renó János, az ártatlanul gályarabságra ítélt szegény katona megható históriáján, a mint azt D'Ennery és Cormon elgondolták és tagadhatatlanul ügyes kézzel megírták. Az érdekesítő mese összes fordulatait f-szült figyelemmel kísérte a közönség s látható meglepedés kinyomata ült az érdekenyebbek arcára, mikor a történet nagy nehezen kibonyolódott s Lázár, a lelketlen álgróf elvette megérdemelt büntetését. A szegény katona története most sem tévesztett hatást s a közönség nem bánta meg, hogy az idén is végignagáltta. — Kitűnő előadás volt, melyben P e t h e s é (Renó János) a főérdem, ki teljes odaadással játszott, alakított, igen szépen szavalt és méltán megérdemelte a tapsokat, mikkel elhalmozta a közönség. Felvonások után négyszer-ötször a lámpák elé hívták. A mint neki sikerült számos, illetve számtalan izben sikeritani a publikumot, épp úgy sikerült megkacagtatni Sz. N é m e t h n e k, ki Samborán őrmestert, a szomorú történet ez egyetlen derűsebb alakját meleg bensőséggel, jóízű humorral s figyelemre méltó drámai erővel játszotta meg. Pethes és Sz. Németh után R ó z s a Dezső (a tábornok) kell kiemeinünk, ki V e d r e s s e l (Lázár) együtt helyes felfogással s nagy gondal mozgott a színen mindvégig. A keretbenjők voltak H a r a s z t h y H. (Arienne), F e l l i n u s z n é (az apátnő) stb. A rendezés csinos volt, kivált a második felvonásbeli kert a valóságos szökőkúttal. Közönség meglehetős számban. (v).

— **Színházi hírek.** Ma kerül bemutatóra Radó K. — L e á n y c s e l és B o l o n d o k e s t é l y e című mullattató két vigjátéka. Ezeket megelőzi A p a j k o s d i á k o k, Offenbach itt rég nem adott, — közkedveltségű operettje. Ez élvezetes estét ajánljuk közönségünk figyelmébe.

— „Szatyí ur” jubilál. Sz a t h m á r i Árpád, a kolozsvári színtársulat kiváló művésze, a jövő hóban tölti be színészi működésének 30 ik évét. Pályatársai e napot meg fogják ünnepelni, és valószínűleg a közönség is jó szívvvel hozzá fog járulni a jeles színművész érdemeinek elismeréséhez.

Törvényszék.

— **Sajtóvétségek miatt.** F ö l d e s János vizsgálóbíró két sajtóügyben megindította a vizsgálatot az „A r a d é s V i d é k e” című politikai, társadalmi és közgazdasági napilap ellen, az abban „Egy örült nazarénus” és „A pécskai hős” cím alatt foglalt hírlapi közleményekért.

— **Rágalmazási pör** — az égő házból. Aradon történt, még a múlt esztendőben, hogy az Andrassy-téren, a város egyik legszebb épületében, egy kereskedésben ismeretlen okból tűz támadt. Este volt, az egész ház felriadt. A ház tulajdonosnője rémülten rohant ki lakásából, hangosan kiabálva:

— **Gazemberek!** ki akarnak pörkölni a házamból!

A legett üzlet tulajdonosai, a K i l é n y i czég, sértésnek vette a dolgot és k e m é n y p ö r t akasztottak a gazdag bértulajdonosnő nyakába, akit A v a r f f y Ferencz aradi ügyvéd védett; míg a magánvádlót S t e i n i t z e r Pál ügyvéd képviselte. Az elsőfoku bíróság el is ítélte a há-

ziasszonyt 200 frt pénzbírságra rágal hazásért és 50 frt mellékbüntetésre becsületsértésért. Az ügy a nagyvárad kir. táblán tegnap került elintézésre. U r b á n Adólf t. bíró elnökölt a tanácsban és M o l n á r Géza adta elő az ügyet. Az ítéletet enyhítették, csak becsületsértést állapítottak meg és 100 frt büntetést szabtak a vádlott asszonyra.

— **Egy bánatos tolvaj.** C z i g e l b a u e r József a neve. B a t t o n y á n történt meg vele, hogy elhagyta felesége. Ezt annyira szívére vette, hogy nem akasztotta tei magát, hanem feltörte a Gera János záros tulipános ládáját és abból egy erszényben levő 7 frt 80 kr pénzüsszeget elloptott. Részeg és bánatos volt, azért tette, amint mondja. Pedig ezt boldondul tette, mert a zárt helyről való lopást a Csémegei-kodex sokkal szigorubbán bünteti. Így esett meg Czigelbauer ural aztán, hogy lopás büntette miatt 6 hónapi börtönre ítélte a törvényszék.

— **Kötél általi halálra ítélte a gyulai kir. törvényszék B. V a s Istvánt,** békési rovott előéletű egyént, ki kétszeres gyilkosságot és súlyos testi sértést követett el ez év augusztus 1-én, egy kilencz milliméteres revolverrel agyonlőtte apósát, G á b o r Jánost, a töle elváltan élt feleségét, s testvérbátyja feleségének pedig balkeze lapoczká csontjába röpitett golyót. V a s István a végtárgyalás alkalmával is a fásult, megrögzött gonosztevő lelkületét mutatta, tetteért mi megbánást sem érzett. A törvényszék a vádlottat, kit B e r é n y i Armin dr védett, a btk. 278. §-ba ütköző két rendbeli gyilkosság büntetésében s ezen szakaszba ütköző egy rendbeli gyilkosság büntetésének 65. §-a szerinti kísérletében bűnösnek mondotta ki s ezért k ö t é l á l t a l i h a l á l r a í t é l t e t e t t. Nevezetes, hogy vádlottnak az ítélet kihirdetésekor még egy arcizma sem mozdult meg, sőt a hozzá intézett azon kérdésre: hogy kíván-e felebeznit, egészen hidegen így válaszolt: „nem felebbezem, mellé állok, bár sokban ártatlan vagyok is”. Természetesen vádlott védője felebbezést jelentett be, míg a királyi ügyész kötelességszerűleg az iratoknak hivatalból való felterjesztését kérte.

— **Eljegyzés a végtárgyaláson.** K o v á c s László budapesti csapos legény a miatt került a vádlottak padjára, mert kedvesét, a viruló szépségű B u d a i Amáliát öngyilkossági kísérletre bírta. A múlt év október 23-án ugyanis a két szerelmes összeölekezett a Duna partján és együtt beleugrottak a vízbe. Szerencsére azonban mindkettőjüket idejekorán kihalászták a Duna nabjai közül. A tegnapi végtárgyaláson Budai Amália nevelő-szüleinek vádjával ellentétben az sült ki, hogy a leány sürgette az öngyilkosságot és gyávanak nevezte kedvesét, mert az habozott életét kockáztatni. Ilyen körülmények közt a büntető törvényszék a vádlott csaposlegényt, kit F r i e d Vilmos dr. védett, fölmentette a vád alól. A tárgyaló tereméből kijött Kovács László kibékült kedvese nevelő szüleiivel is, akiktől még a folyosón megkérte a leány kezét. Ilyen egészséges hatása sem volt még talán soha ahideg dunai fürdőnek.

Utolsó posta.

— november 24.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bokross Elek.

Jegyzők: Széll Akos, Szederkényi Nándor, Molnár Antal.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi Károly, Josipovich Imre, Csáky Albin gr.

Felolvasták és hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét

A ház hozzászólás nélkül elfogadta a képviselőház költségvetését.

Következik

az indemniti.

K o m j á t h y Béla nem járul szavazatával a felhatalmazási javaslatához, mivel ez bizalom dolga, ő pedig nem viseltetik bizalommal a kormány iránt. Ennek kijelentése után foglalkozik a mi iszterelnökkel, programmjával, amely szerinte hadizenet a nemzetnek azzal a felfogással, amelyet a 67-iki kiegyezésről kifejtett programmjában, mert a kiegyezés változhatatlanságnak hirdetése megtagadása a

nemzet jövőjének. Bizik azonban a nemzetmindenha nyilvánult önállósági törekvésében, amely ilyen elméleteknek dacára tudott érvényesülni eddig és fog érvényesülni ezután is. A nemzet érezi, hogy nincs meg szabadsága, nincs meg önállósága és nincs a kezei között önrendelkezési joga. A miniszterelnök azt mondta, hogy az egész ország 25 év óta a választásoknál mindig a kiegyezés mellett nyilatkozott. De mondta azt is, hogy a választások tisztaságára különös súlyt fektet és ezzel koncedálta, hogy a választások nem voltak tiszták, rászorulnak a megtisztításra és így nem voltak az ország akaratának nyilvánulásai a 25 év óta történt választások. Ilyen alapon álló, ilyen elveket valló kormány iránt bizalommal nem viseltetik és így ezt a bizalmi javaslatot nem szavazza meg. (Éljenezés balfelől.)

K o v á c s József örömmel hallotta a miniszterelnök tegnapi nyilatkozatát a polgári házasságra nézve, ám azért a nemzeti politikára nézve kifejtett programját bölcös óvatossággal fogadja, mit 18 év óta már annyi ehhez hasonló kellemes ígéret érte a dobhártyáit, és mind az ehhez hasonló ígéretnek nem valósultak meg. Kívánja, hogy Wekerle igí testté váljanak, amiben azonban szülő kételkedni batorkodik. A javaslatot természetesen nem szavazza meg, mert nem viseltetik bizalommal a régi, hitelt vesztett gárdából kikerült kormány iránt. (Helyeslés a szélbalon).

V a j a y István nem bocsátkozik azoknak ismétlésébe, amik miatt pártfalei olyan joggal támadtak. De szónéklül nem hagyhatja azt az örömet, melylyel az új csecsemőt (miniszterelnököt érti) fogadják. A családi örömök érthetők, az örömapáé szintén, mert azok nem nemteleknek.

K á r o l y i Gábor gr.: Szakértő! (Viha-ros derűtségg.)

V a j a y István: Csak azt ne kívánják, hogy az egész ország örvend, mert erre bizony-bizony nincs oka az országnak. Szólok sem örvendhet, mert olyan programmal lépett az új kabinet az ország elé, mely fenyegeti az ország békéjét és nyugalmat. Mert nem elég, hogy a nép anyagilag tönkre van adózattva, most még erkölcsét is meg akarják rontani. Ennek a törekvésnek ellenében ünnepélyesen enuncziálja a lehető legerősebb ellenakciózt s kijelenti, hogy az indemniti nem szavazza meg. (Általános, jóízű derűtségg.)

P o l ó n y i Géza: Azt hiszi, hogy új kormányval és egyttal új programmal állunk szemben. Fel kell vetnie a személyes kérdést már csak azért is, vajon van-e garancia, hogy a személyek képesek keresztül vinni a magukra vállalt programot. Itt van például az igazságügyi miniszter, a ki a polgári házasság tekintetében azelőtt merőben ellentétes nézetet vallott a mainál. (Derűtségg jobbról). A kiegyezés tekintetében a mai kormány tulajdolt mindama czélokot, a melyeket a volt kormányok maguk elé tűztek. Azt még egy kormány sem hirdette, hogy a 67-iki kiegyezés kereteinek tagítását meg sem engedi. Aggodalmasnak tartja a nemzetre az ilyen reactionarius nyilatkozatot. Hogy bizalmatlansági szavazatát indokolja, konstatálja, hogy a volt kormány alatt lángoltak fel a nemzetiségi izgatások, keletkezett a felekezeti harcz. Miért bukott meg a Szapáry-kormány? Azért, mert nemesebb erkölcsi alapokra helyezkedett a szabadelvű párt. Ők hirdették ezt s nem az ellenzék. Ha parlamentarisan bukott volna a kormány, úgy az új kormányt az ellenzék tagjaiból kellett volna megalkotni. De itt a hatalom megtartásáról volt szó. És a szabadelvű pártnak az volt és az lesz a jelszava: A fazék! A fazék! (Zajos derűtségg jobbról). A kabinet megalakult, a legheterogenebb elemekből. Lukács Béla csak azért távozott az ellenzékéből, mert nem akart Szilágyival egyoldalon ülni: s vajon Josipovich egy véleményen van-e Szilágyi Dezsővel a kötelező polgári házasságra nézve. És szeretné tudni azt is, hogy a hadseregve vonatkozólag a közjogi kérdésekben megegyezik-e a miniszterelnök felfogása a honvédelmi miniszterével. Egyetlen ember a ki iránt bizalommal viseltetik, Hieronymi belügyminiszter. És micsoda választást tettek Tisza Lajos grófban, a ki informálja a királyt. Holott ő hirdette, hogy ki kell irtani a függetlenségi pártot.

A korona nem fogja megkérteni soha a szóló pártját, mert azt mindenkor helytelenül informálják. Beszélnek a vatikanról. Csodálatosnak tartja, hogy ugyanakkor, mikor Ko-

máromban kirohanást rendeztek a Tiszák a katolikus főpapok ellen, ugyanakkor Tisza Istvánt Bende püspök fogadja választókerületében. S mi volt ennek az eredménye? Az, hogy Bendét akarták kinevezni nyitrai püspökké.

Wekerle miniszterelnök: Nem áll! **Polónyi Géza:** Ha nem áll, annak csak örülök. Az egyház-politikai kérdésekről szólva, kijelenti, hogy az nemcsak Bécsből, de Rómától is függetlenné teendő. Azt mondta a miniszterelnök, hogy addig is, míg a polgári anyakönyveket az egész vonalon életbe léptetik, olyan helyeken, ahol vita merül fel, már most életbe fogja léptetni a polgári anyakönyveket.

Ez a felekezeti szenvedélyek fokozását fogja előidézni. Es a közigazgatás program? A volt kormány felül kezdte a reformot, a jelenlegi a községeknek. Óriási különbség a kettő közt. De azért ehhez is megvan ugyanaz a többség, amely meg volt azelőtt. Az igazságügyminiszter régi beszédéből kívánja konstatálni, hogy az ő nyilatkozata az 1868. LIII. törvényekre vonatkozólag és a kormányelnök vallásügyi programja közt rendkívül nagy az ellenmondás.

Budapest, november 24. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sűrűn gyűzi:

Az ülés második felében **Hieronymi, Tisza István, Lukács Béla** és **Szilágyi Dezső** reflektáltak **Polónyi** beszédére, alaposan elbánva **Polónyi** képtelenségével, melyekkel a házat órahosszat untatta.

A vitát holnap folytatják.

Táviratok.

Miniszterium-átvétel.

Bécs, november 24. (Saját tud. táv.) **Tisza Lajos** gróf ma átvette miniszteriumát.

Wekerle Székesfehérvár diszpolgára.

Budapest, nov. 24. (Saj. tud. táv.) Székesfehérvár városa ma **Wekerle** diszpolgárrá választotta. A diszoklevelet **Fiáth** főispán hozza Budapestre küldöttséggel.

Az új földmivelési államtitkár.

Budapest, nov. 24. (Saj. tud. távirata.) Mint egészen biztos forrásból értesülünk, **Miklós Ödön** földmivelési államtitkársága bevégzett dolog. Enuncziálása rövid idő kérdése. **Fejér Miklós** államtitkár közelebről megválnak ez állásától s akkor azonnal nyomába lép **Miklós Ödön**, a ki ez alkalomból kerületében új választásnak fogja magát alávetni.

Szell Ákos — közjegyző.

Budapest, nov. 24. (Saj. tud. táv.) **Szell Ákos** országgyűlési képviselő, a ház egyik tevékeny jegyzője s a szabadelvűpártnak egy agilis tagja, a szeszizó folyamán lemond képviselői megbízásáról, mert pályázik a szegedi közjegyzői állásra. Lemondása a mandatumról természetesen kineveztetésétől van függővé téve. Ebben az esetben **Nagy-Lakon** új választás lesz.

A kolera.

Budapest, nov. 24. (Saj. tud. táv.) Ma este 6 óráig 1 betegedés és 1 halálozás fordult elő kolerában.

Wekerle üdvözlötése.

Nagy-Károly, nov. 24. (Saj. tud. táv.) Szatmármegye mai közgyűlésén **Wekerle** üdvözlötését határozta el.

Megvesztegetett képviselők.

Páris, november 24. (Saj. tud. táv.) A „Libre Parole” azt írja, hogy **Reinach** báró öt millió frankot kapott a Panama-társaságtól azon célra, hogy képviselőket vesztegessen meg vele.

Bizottság a Panama-ügy megvizsgálására.

Páris, november 24. (Saj. tud. táv.) A Panama-bizottság megalakult. Az elnöki szeket **Brisson** foglalta el.

A czár tüntetése.

Páris, november 24. (Saj. tud. táv.) **Werder** tábornok kineveztetését **Pétervári** német nagykövetté, párisi politikai körökben úgy tekintik, mint a czár tüntetését az ellen, a mi utóbbi időben **Párisban** a miniszterium ingadozását illetőleg végbement.

A francziák Abomeyben.

Páris, nov. 24. (Saját tud. táv.) A tengerészeti miniszter táviratot kapott **Dodds** tábornoktól, melyben **Dodds** jelenti, hogy miután a **Behanin** királylyal folytatott tárgyalásai megszakadtak, mert **Behanin** nem egyezett bele teljesen a francziák követeléseibe **Dodds** tábornok csapatai október 16-án előnyomultak **Abomey** ellen. **Behanin** király odahagyta palotáit, a hercegek és a főnökök házaikat lángba borította, hogy gazdáikat futásra kényszerítse. A király most **Abomey** háromnap-utazásnyira tartózkodik. Október 17-én léptek a francziák **Abomey**be.

Páris, november 24. (Saj. tud. táv.) **Dodds** tábornok november 17-ről táviratot küldött **Abomey**ből, melynek tartalma a következő: November 11-én félbeszakadtak a béketárgyalások, mert **Behanin** visszautasította a tárgyalás előfeltételeit. Tizenhatodikán a francziák előnyomultak **Abomey** ellen, közbe-közbe megtámadtatva **Behanin** visszavonuló csapataitól. **Dodds** november 17-én vonult be **Abomey**be s megtette a megszállási intézkedéseket.

Közgazdaság.

Szeszüzlet.

— November 24. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. — Budapest, nov. 24. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	csend	7.25 — 7.75
	tiszavidéki	"	7.35 — 8.05
	pestvidéki	"	7.30 — 8.—
	fehérmezei	"	7.30 — 8.—
	bácskai	"	7.35 — 8.—
Roza	—	szilárd	6.10 — 6.35
	takarmány	lanyha	4.95 — 5.20
Árpa	égetni való	"	5.40 — 5.90
	sörfőzdei	"	6.20 — 7.20
Zab	—	szilárd	5.50 — 5.80
Tengeri	bánsági	lanyha	4.65 — 4.70
	másnemű	"	4.80 — 4.65
Káposzta-repoze	—	lanyha	—
Köles	—	lanyha	4.45 — 4.30
	tavasza	lanyha	—
Buza	junius 1892	"	7.64 — 7.65
	őszre	"	7.52 — 7.54
Tengeri	máj.-jun. 1892	lanyha	—
	szept.-okt. 1891	"	4.86 — 4.87
Zab	Bpest sz. tavasz	lanyha	—
	" " őszre	"	5.52 — 5.54
Káposzta-repcze	aug.-szept. 1891	lanyha	11.70 — 11.75

Székelyvárosi határ-udvar d. u. 6 órai szállítás

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden

Budapest, 1892. november 24.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	113.70
Magyar papírdárdék 5%	100.40
Magyar vasnti kölcsön	120.75
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	118.25
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	—
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	142.75
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	138.75
Osztrák járdék papírban	97.75
Osztrák járdék ezüstben	97.—
Osztrák járdék aranzban	114.75
18:00-ki államsorsjegyek	141.—
Osztrák-magyar bankrészevény	985.—
Magyar hitelbankrészevény	364.—
Osztrák hitelintézet részevény	317.25

Aradvárosi

Évadbérlet
56. szám.

színház.

Havibérlet
24. szám.

Pénteken, 1892. évi november hó 23-án:

PAJKOS DIÁKOK.

Offenbach víg operetteje 1 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Geier Jeremiás, uzsorás	Sz. Németh.
Antal, asztalos legény	Kozma.
Lizi, a kedvese	Pósty E.
Fleck, ceizmatizáló	Csatár.
Koresmáros a „tervéhez”	Szepesi.

EZT KÖVETI:

LEÁNYCSEL

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Radó Károly.

SZEMÉLYEK:

Asztalos István, 1848-ki honvédkapitány	Vedress.
Kálmán, fia	Góth.
Luci, leánya	Tárnoki G.
Losonczy Gábor, mérnök	Pethes.
Báró Schwertheim, nyugalmazott ezredes	Sz. Németh.
Erzsébet, gyámleánya	Márkus I.

VÉGÜL:

Bolondok estélye.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Radó Károly.

SZEMÉLYEK:

Dr. Ujvári Károly, ügyvéd	Somló.
Helén, neje	Haraszi H.
Kovács Aladár	Bónis.

HELYÁRAK:

Kettős nagypáholy földszinten vagy első emeleten 7 frt. — Páholy földszinten vagy első emeleten 4 frt 50 kr. — Kettős nagypáholy második emeleten 5 frt. — Páholy második emeleten 3 frt. — Támlásszék (földszinten) 1. és 2-ik sorban 1 frt 20 kr. — Támlásszék (földszinten) 3. 4. 5. és 6-ik sorban 1 frt. — Támlásszék (földszinten) 8. 8. 4. 10. és 11-ik sorban 80 kr. — Első emeleten 1-ső sorban 1 frt 20 kr. — Első emeleten 2. és 3-ik sorban 1 frt. — Első emeleten 4. 5. és 6-ik sorban 70 kr. — Második emeleten 1-ső sorban 80 kr. — Második emeleten 2. és 3-ik sorban 60 kr. — Második emeleten 4. és 5-ik sorban 50 kr. — Harmadik emeleten 1-ső sor közepén 50 kr. — Harmadik emeleten közepén többi sor és oldalt minden sor 40 kr. — Karzatülés közepén 30 kr. — Karzatülés oldalt 20 kr.

Kezdeté 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— November 24. —

Fehér Kereszt szálloda: Bleier Soma magánzó, Mezőhegyes. Dr. Kilbach J. ügyvéd, Újvidék. Dr. Haan B. ügyvéd. B-Csaba.
Vass szálloda: Mohács Ottó gyáros, Bécs. Farkas Izidor kereskedő, Nagyvárád. Kardos Imre mérnök, Makkó. Kugel J. Leo magánzó, Arad.
Nádor szálloda: Berkes Miksa kereskedő, Piski. Müller N. Pankota. Ducky Gusztáv kereskedő, Szeged.
Magyar Korona szálloda: Bletti vendéglős, Pankota. Ferencz Ignác nagyiparos, Kolozsvár. Eisler Salamon kereskedő, Tunye. Uiman Benőné kereskedőné, Mehadia. Wagner Gyula szállodás, Brád. Tóth József kereskedő és neje, Arad.
Vasuti szálloda: Merkler Gyula mészáros, Kurtica.

Felelős szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

Magy. kir. államvasutak.

157431 | 92 szhoz.

904. 1-3.

Pályázati hirdetmény.

Mühelyi fák szállítására.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1893. évben az alábbi táblázatban foglalt műfákat szükségelendő mennyiségnek is szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1893-ik évben szükségelt fákrol szóló részletes jegyzékek, melyekben a fának méretei és a mennyiségek kitüntetve vannak a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Andrássy-ut 73/75. sz. a. II. emelet), vagy

pedig üzletvezetőségeinknél megtekinthetők illetve megszerzethetők.

A részletes jegyzékek egyszersmind ajánlati mintáknak is használandók.

Amennyiben azonban a szállítási ügylet nem egy, hanem két évre kötötnék, akkor a szállítandó fákrol szóló jegyzékek a további évre a megelőző év november havában fognak szállítóknak kiadatni. Megjegyezzük, hogy az 1894. évre megrendelendő mennyiségek az 1893. évi jegyzékben kitüntetett mennyiségeknél korlátlanul nagyobbak vagy kisebbek lehetnek és hogy ezeknek méretei az 1893. évre szóló jegyzékekben kitüntetett legnagyobb és legkisebb méretek (u. m. hosszúság, szélesség és vastagság illetve átmérő) határain belül a szükség szerint változtatnak.

ellenállási képességüknek fogva a kolera terjesztésére alkalmatlanok, hanem még kolera fertőzés gyaunájában álló helyről sem érkeztek, vagy ily vidéket sem érintettek, s minthogy ezen körülmények által nagy összeg kre menő közgazdasági veszteségek származnak, a kereskedelmi összekötések többé-kevésbé helyreépíthetetlenül veszélyeztetve vannak a kereskedelemnek és forgalomnak, ennek következtében megakasztásával, számos existenciának tönkretétele is veszélyeztetve van, mely által különösen a szegényebb sorsú néposztálynál a kár iránti ellenállási képesség is csökkentetik, s így számtalan és számtalanok azok a hátrányok, a melyek a veszély iránti indokolatlan félelemből származnak. Pedig azon tárgyak száma, melyek a kolera-ragály továbbvitelére egyáltalán alkalmassak, igen csekély és azok is csak az esetben, ha a ragályos anyaggal szennyezve lettek.

A magyar országos közegészségi tanácsnak is az egész művelt külföld legkiválóbb szakferfiainak és szaktestületeinek beható kísérletezés és bőséges tapasztalat alapjára fektetett szakvéleménye szerint a kolera-ragály elharcolására egyáltalán alkalmas tárgyak a következők: rongyok, ócska fehér és ágynemű és ruhanemű, friss gyümölcs és zöldség, kaviár és nem bádagszelenecében conservált halak, nyers, nem tökéletesen száraz állati termékek, végül a vaj, lágy sajtok, a nyers tej.

A többi áruk legnagyobb része teljesen alkalmatlan a ragály továbbvitelére, minthogy a kolera csirája életképességet száraz közegen csakhamar elveszti. Amennyiben tehát egyéb a fentebb fel nem sorolt árukról van szó: ezeknél legfeljebb csak a begöngyölésükre használt, néha nyirkos szalmának vagy egyéb szennyezett csomagolásnak 50% carbolvizrel vagy mészvizzel való fertőtlenítést, vagy megsemmisítése lehet indokolt és pedig annyival kevésbé szükséges magának a száraz árunak megsemmisítése, fertőtlenítése vagy visszautasítása, mert az árukat az esetleges szennyezés ellen kellőleg megvédi a begöngyölés. Megjegyezzük még az ugynevezett ragályfogó vagy ragályvivő áruknak már a fenti összeállítás is igen szigorú, amennyiben azoknak egynemű válfaja olyan, hogy csak ideig-óráig képes a kolerassir rajta élőködését fentartani.

És bár némelyik nyugati állam (péld. Németország, Svájc, stb.) az újabb tapasztalatok alapján még a fenti lajstromot is lényegesen megrövidítette, mindazonáltal nálunk gondos elővigyázatból minden a tárgyknak fertőzött helyről való behozatala, sőt elvitele is el van tiltva és szigorú ellenőrzés alá helyezték.

Epen azért indokolatlan a bizalmatlanságot a felsoroltakon kívül még más egyéb árukra is kiterjeszteni és például levelek, hírlapok, kidolgozott bőrneműek, kifőzött zsiralan és száraz szőr és sörtefélek, élesztő, új fehéremű és ruhanemű és számtalan más tárgy ellenében is érvényesíteni.

Kelt Aradon, 1892. évi november hó 18-án a város kapitányi hivatala mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged.

32633 szám.

910. 1-3.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak herculesfürdői álmolásán 1893. évi január 1-én megüresedő pályaudvar vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyitattik.

Mindazok, kik ezen vendéglői üzletet bérbevenni óhajtnak, felhivatnak, hogy eziránt zárt ajánlatukat okmányokkal felszerelve egyszáz (100) forint bántapénznek vagy készpénzben, vagy leltre alkalmas állampapírokban történt letéteményezéséről szóló pénztári elismervény meiléklésével a szegedi üzletvezetőséghez címelve legkésőbbben 1. é. december 15-éig déli 12 óráig nyujtsák be.

A bántapénz a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál vagy királyi posta útján, de mindenesetre az ajánlattól elkülönítve helyezendő letétbe.

A zárt ajánlat borítékán szembetűnő módon irandó:

„Ajánlat a herculesfürdői pályavendéglő bérletére.”

A bérletnek további feltételeiről a szegedi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztálya nyujt kívánatra szóbeli felvilágosítást.

Az üzletvezetőség.

A fának neve	Egység	M ü h e l y						összesen	Jegyzet
		Északi fő-	Nyugati	Kolozsvár	Piski	Szegedi	Pécsi		
I. Kemény fák:									
Vágott tölgyfa	m ³		202				28	230	
Tölgyfa palló	"		870				152	1022	
Gyertyánfa palló	"		7					7	
Erdei bükkfa palló	"	28	10					38	
Diófa palló	"		13					13	
II. Puhafák:									
Luczfenyő deszka	m ³			755	58			133.5	
Erdei fenyő deszka	"		392				102	494	
Erdei fenyő palló	"		716				115	831	
Hársfa palló	"		15					15	
Nyárfapalló	"				60	33		93	

Az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy az egyévre tényleg megrendelt köbméter vagy darab összmennyiségből a méretjegyzékben előforduló legkisebb és legnagyobb hosszúság, szélesség és vastagság illetve átmérő határain belül az illető szállítási év folyamán át még további 30 %-ot ugyanazon árak s feltételek mellett megrendelhesen, miből folyólag a nyertes szállítók megfelelő fakészletet tartani kötelesek.

A szállításnál következő feltételek irányadók: 1. A szállítás az anyagok szállítása iránt fennálló 129381 | 91 számú általános valamint az a mühelyi célokra való műfák szállítására vonatkozó 139417 | 9. sz. különleges feltételek alapján eszközözlendő.

A fent említett szállítási feltételek a pályázati határidőig az anyag és leltár beszerzési szakosztályánál és az üzletvezetőségeknél naponként a hivatalos órákban megtekinthetők vagy a megállapított vételár lefizetése mellett posta útján is megszerzethetők.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy a vonatkozó szállítási feltételeket ismeri és azokat a jelen határozmányok folytán szenvedett változtatások tekintetben vételével egész terjedelmekben kötelezőknek elfogadja.

2. A pontosan megtartandó szállítási határidők az ajánlati mintaképen használandó mérő jegyzék végén vannak kitüntetve.

3. A mühelyi célokra való műfák bérmentve a m. kir. államvasutak valamely állomására szállítandók be, s e célból az ajánlatban a beszállítási állomások pontosan kiteendők.

4. Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külcimmal: „Ajánlat épület és műfára a 157431-92 számhoz” 1892. évi december hó 20-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyujtandók vagy posta útján beküldendők.

Bántapénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1892. évi december hó 19-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő, megjegyezvén, miszerint az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett tizennégy napnál nem régebb árfolyam szerinti értékben számíttatnak, de névértéken fölül soha számításba nem vétetnek.

Az ajánlatban a megtörtént letétel megemlítendő az arról nyert letéti elismervény azonban nem csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlati árak az ajánlati mintában kitüntetett egységek szerint számban és szóban tenndők ki.

Az esetben, ha ajánló a m. kir. államvasutaknak szükségletét több éven át kívánna szállítani, akkor ajánlatában ez valamint az egyévi szükségletre szóló ajánlati árakból való leengedés %-okban pontosan kitüntetendő.

5. Az ajánlat az említett mühelyek közül csupán egynek szükségletére is szólhat és bármely részmenyiségre is.

Az ajánlattevők az ajánlatukban kitüntetni tartoznak, hogy az ajánlott fakat usztatott vagy nem usztatott darabokból állítandják-e elő és hogy a fát mely erdőben fogják vágatni.

6. Ajánló cég ajánlatával az e feletti határozathozatalig kötdles felelősségben maradni.

7. Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőig vagy táviratilag, vagy melyekben vakarások fordulnak elő, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bántapénz le nem tétetett figyelembe vételt egyáltalán nem igényelhetnek.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlók közt tekintet nélkül az arra szabadon választhasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti mennyiség szállítását is átengedhesse az esetben, ha részmenyiség elfogadása az illető ajánlatban világosan ki nem záratott és végre, hogy a cél elérésére bármely más irányu intézkedést is tehessen.

Budapest, 1892. november havában.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

14468. kh.

907 1-3

Hirdetmény.

A kolera-fertőzött helyekről érkező mindenemű küldemények elfogadása tekintetében a nagy közönségnél észlelhető és következményeire nézve több irányban kiszámíthatatlanul rosz hatású aggodalmas tartózkodás, valamint azon gyakori tapasztalat, hogy sokan a kolera-fertőzéstől való örökös és tulzott félelmük hatása alatt, még a tudvalevőleg nem fertőzött helyekről érkező tárgyakat is csak vonakodva, vagy épen nem veszik át; elengedhetlenül szükségessé teszi, hogy a közönség felvilágosítása és megnyugtata végett a valódi tényállást megismerve a megfelelő tanácsot úgy a közjónak, mint saját magának is jól felfogott érdekében kövesse. Ennélfogva a nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi 83399. sz. a. kelt körrendelete értelmében tudomás és kellő tájékoztatás végett a következőket teszem közhírré;

Minthogy a kolera-fertőzéstől való félelemből kifolyólag számosan oly áruknak kiváltására is vonakodnak, amely áruk nemcsak hogy fertőző-

16599 | 892.

916 1—1

365/239 | 892. k. i. b.

880 3—3

20259 | 892.

891 3—3

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy a f. évi október 9-én 18956. szám alatt kibocsájtott birtokeladási hirdetmény szerint a kulai kincst. ispánság hivatalos helyiségében f. hó 28-án megtartandó birtokeladási árverés egyik tárgyát képező **ó-szivaczi 865/765 holdas birtok** a nagyméltósági m. kir. pénzügyminiszteriumnak f. hó 22-én 80431. szám alatt kelt intézvénye folytán **az eladandó birtokok sorából kivételük és árverésre nem bocsájtatik.**

Arad, 1892. november 23. án.

M. kir. államjóságigazgatóság.

854 | 892. szám.

919 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az aranyos-maróthi kir. törvényszék 5777/885. számú végzése által az aranyos-maróthi takarékpénztár végrehajtató javára **D r a h o t u s z k y R e z s ő** alperes aradi lakos ellen még 71 frt 40 kr. tőke és járuléki erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 694 frtra becsült különféle szobabeli butorok, ágyneműek, egy zongora és egyéb házi szerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, alperes Adám-utca 4. sz. lakásán leendő eszközlésére 1892. évi november hó 28-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladottni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1892. évi november 14-én.

Erdélyi Döme,
kir. bírósági végrehajtó.

20258 | 892.

3—3

Hirdetés.

Jász-Nagykun-Szolnokmegye alispánjának 2530 | 892. sz. a. kelt megkeresése nyomán ezennel közhirre tétetik, hogy a Szolnokon uralgó kolera-járvány miatt azon ragályfogó áruknak, melyek a m. kir. Belügyminiszter ur által f. év 78384. és 78772. sz. a. az ország törvényhatóságaihoz kiadott körrendeleteiben elsorolvs, Szolnokról való kivitele tiltatott.

Arad, 1892. november 15.

A városi tanács.

Figyelmeztetés.

A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 65368 | 892. sz. a. kiadott és a törvényhatóságokhoz intézett rendeletében felemlíti, hogy az ország egyes vidékein a gőzgépek kezelésével és a kazánfűtői teendőkkel oly egyének bízának meg, a kik a szabályszerű képesítéssel és a szükséges gyakorlati jártassággal nem bírnak.

Miután egyrészt a közbiztonság veszélyeztetésével járó ezen szabályellenességet főképen azon körülmény okozza, hogy a gép és kazán-tulajdonosok aziránt tájékozva nincsenek, hogy a gép és kazánkezelők iránt hova kelljen fordulniok, ezennel figyelmeztetnek, hogy e tekintetben forduljanak az országos gépész-egyesülethez Budapest, József-körút 71. sz. a. mely egyesület a hozzá intézendő megkeresésre, bármely gép és kazán-tulajdonosnak, minden díj igénybe vétele nélkül képesített és kellő gyakorlati jártassággal bíró gépkezelőket fog ajánlatba hozni.

Arad, 1892. november 7.

Arad sz. kir. város
közigazgatási bizottsága.

19896 | 1892. sz.

Hirdetmény.

Az 1893. évi egyenes adó kivétési munkálatok a nm. m. ki. pénzügyminiszterium 73094 | 892 sz. rendelete nyomán foganatba veendő lévén, felhívjuk Arad sz. kir. város lakosságát, hogy az adóköteles személyek és tárgyak összeírására kiküldött hatósági közegek kérdéseire legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeíró közegeket valótan bemondásokkal tévutra vezeti vagy munkájokban bármi módon akadályozza, az 1883. évi XLIV. tcz. 10. §-a értelmében 1—50 frtig terjedhető bírsággal lesz sújtandó.

Felhívjuk továbbá a város közönségét, hogy az 1893. évi házbéradó kivetésének alapjául szolgáló házbérvallomási ivateket az állami és községi adómentes lakrészek külön feltüntetésével és az adómentességi engedély számának jelzésével legkésőbb folyó novemberhó 30-ig a városi adó-ügyosztályban a saját érdekében annál inkább is beadja, mert azon házra, melyre vallomás nem adatott be, a házbéradó nemcsak hivatalból beszerzendett adatok alapján fog kivettetni, hanem az adatok helyszíni beszerzésének költségén kívül 50 frtig terjedhető bírsággal is büntetendő azon háztulajdonos, ki vallomást nem ad, vagy ki a vallomásba a bérösszeget hamisan, vagy akkor írta be, amikor a vallomás a lakók által már aláíratott.

A büntetés a lakóra is alkalmazandó, ha hamis vallomást ír alá és ha az aláírástól számított 8 nap alatt a valóságos bérösszeget be nem mondja.

Arad, 1892. november hó 11-én.

865 3—3

A városi tanács.

Hirdetés.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszterium 87971 | 892. sz. a. kelt rendelete nyomán tekintettel arra, hogy a német birodalom területén a kolera majdnem teljesen megszűnt, a német birodalomból behozandó áruforgalomra nézve kiadott tilalom következőleg módosítottatik:

Behozatali tilalom alá a Németországból származó áru- közül csupán a következők esnek: rongyok, ideértve nem tisztított gyapjuhulladékokat is; használatban volt (ócska) ruházati cikkek (ide értve ócska lábbelit is) a mennyiben kereskedelmi árut képeznek, továbbá használt állapotban lévő ágy- és fehérműek, ha azok mosatlanul és tisztátalanul kerülnek szállításra. Ezen tilalom alól ócska ruházati cikkek (ócska lábbeliket is ideértve), továbbá használt állapotban lévő de mosott, illetve tiszta fehérmű, a mennyiben ezen tárgyak utipodgyászul szolgálnak, kivételnek. Ezen rendelet, mely a mai napon lép életbe a Németországba általában, valamint egyes részeire vonatkozólag kiadott összes korábbi tilalmi rendeletek hatályukat veszítik.

Arad, 1892. november 15-én.

A városi tanács.

1892 | 6. sz.

901. 3—3.

Hirdetés.

A nagyméltósági kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 1892. évi május 13-án 29226 | VI. sz. a. kelt rendelete nyomán az újra alakítandó **aradi kereskedelmi és iparkamara** be tagjának választására határidőül f. évi december hó 18. napja d. e. 9 órától 1 ig, d. u. 3-tól 6-ig a városház földszinti kistermében kitűzetik.

Választandó lesz a megválasztásra jogosult kereskedők közül 24, az iparosok közül szintén 24 tag, kik közül a legtöbb szavazatot nyerő 16—16 a kamarába azonnal belépő rendes tag, — s a többi 8—8 pedig póttag leendő.

Erről az 1868. évi VI. t. cz. 8 ik §-a szerint választási joggal bíró, és az Arad sz. kir. város területén lakó kereskedők és iparosok azzal értesítetnek, hogy e jogukat a fent kitett helyen és időben, szavazat-lapok beadásával gyakorolhatják.

A szavazatlapokon csak az 1-től 24-ig bezárólag sorrendben írt vagy nyomtatott nevek tulajdonosai vétetnek figyelembe mint olyanok, kik szavazatot nyertek.

Kelt az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 10147 | 120. 1892. határozatával kiküldött központi bizottságnak 1892. évi november hó 16. napján tartott üléséből.

Institóris Kálmán,
közp. bizottsági elnök.

BOJDA IMRE lakatos mester Aradon,

Templom-utca 7. sz. (a m. kir. postahivatal átellenében.)

Van szerencsém a m. t. közönség b. tudomására hozni, hogy egy a mai kor igényeinek megfelelő

épület-, mü- és javító lakatos műhelyt nyitottam.

Decimal-mérleg, sárkerítés és takaréktűzhelyek

s a lakatos szakmába vágó

mindennemű munkálatokat csinos és izléses kivitelben

j u t á n y o s á r o n,
gyorsan és pontosan a legjobb anyag mellett eszközök, a t. megrendelők teljes megelégedésére.

2—3

